

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

VIII. évfolyam.

FIUME, péntek 1911. március 24.

68. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Felölös szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:
Egész évre 24 kor.
Felévre 12 kor.
Negyedévre 6 kor.
Év nora 2 kor.
Egyes szám ára helyben 0 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Végzetes magyar baj.

Vannak emberek, kiknek, ugylátszik, fo-
almuk sincsen a pénz értékéről s akik nem
agadhatnak meg maguktól semmi kívánságot
egy élvezetet, bármibe is kerüljön és nem
képesek elutasítani valami kérelmet, mellyel
szájuk fordulnak. Sajnos, nálunk nemcsak a
gazdagok, de a szegények se ügyelnek arra,
gy mértéken felül ne költsenek.

Még a gazdagoknál sem indokolt a pénz
talán költsége, mert elvégre nem létezik
imeríthetetlen gazdagság. Akárhányszor elő-
ordul, hogy dúsgazdag emberek meggondo-
tan gazdálkodások miatt adósságokba ver-
ednek és sokszor kétségbeesett helyzetbe
jutnak.

Ezek sohasem gondolták meg, hogy óriási
medelmi forrásaik egyszer bedugulhatnak;
ak szórták másokra a pénzt, ahelyett, hogy
kál-móddal éltek volna vele. Ha évenként
amit félreaktak volna, ezt fényezésük mel-
t alig nélkülözték volna, ellenben később va-
ponuk még meg is szaporodott volna és meg-
kott életmódjukat folytathatnák.

Ami már most a gazdagokra nézve áll,
még fokozottabb mértékben vonatkozik a
részből jómóduakra és a szegényekre is.
Ekkor kevesebb jövedelemmel kell beérniük.
Mondazonáltal régi magyar szokás szerint
kunk igen kevesen akadnak, kik ne pazarol-
nak.

Mint valaha régen, mikor még igaz volt
ma már regének tetsző hírünk a tejfel-méz-

zel dus országról, úgy ma is viszonyaink által
meg nem engedett pazarlással találkozunk
nálunk uton-utfélen.

Nem nézhetjük, hogy mások, kiknek
nagyobb a jövedelmük, jobban öltözködjének,
jobban éljenek, kényelmesebben lakjanak, egy-
általán többet költsenek, mint mi.

Borzasztó volna, egyszerűbb öltönyt
megjelenünk ismerőseinknél; megaláztatás-
számba menne, ha nem beszélhetnénk mi is
megtett nagyobb külföldi utakról, mint amazok,
vagy amikor „viszonunk“ egy meghívást, egy
fogással kevesebbet tállatnánk.

Legalább is ugyanannyit, — de lehe-
tőleg többet kell adnunk. Ez a túlcitálás
szinte a végtelenségig fokozódik s a rende-
zett gazdálkodást lehetetlenné teszi.

Lehet, hogy ez az életmód, mely mellett
nem törődünk kiadásaink mértékével, bájos-
nak tetszik. A tékozló köré számos barát
gyülekezik, kik hizelegnek neki, hogy vele
élvezhessék fényezéséit, de akik mindenféle
igényt is támasztanak és ezzel meggyorsítják
a jólelkű adakozó tönkrejutását. Épp ezek az
ugynevezett „jóbarátok“ a pazarló utján egy
zátonnyal többet képeznek. Lehetetlen volna
a tékozlónak előttük bevallani, hogy ez vagy
amaz tuldrága neki, vagy valamely kérelmet
elutasítani, inkább más helyen megalázza
magát és pénzt vesz fel, hogy tulkiadásait
fedezhesse. A költséget természetesen nem tör-
lesztheti idejében és így mind mélyebbre sü-
lyed az adósság vermébe, honnan csak az
öngyilkosság rántja ki.

Óvakodjunk az első lépéstől, mit az élénk
szabott határon túl kellene tennünk. Legyen
bátorságunk nyugodtan és nem törődve a kül-
szinnel élmünk, addig nyujtözködjünk, ameddig
a takarónk ér.

Ez egyszerű életmód az igazán okos em-
bereket nem fogja megtéveszteni, mindenesetre
több becsülést fog szerezni, mint amennyiben
azoknak van részök, kik minden élvezetet ki-
akarnak meríteni, akár van hozzá módjuk, akár
nincs.

A tékozlás végzetes baját sok ezer, kül-
lönben derék magyar sinyli meg keservesen.
Ezek szivieljék meg, hogy aki akár nagyban,
akár kicsiben pazarol, annak lehet ugyan rö-
vid, fényes életpályája, melyen megcsodálják
és körülrajongják, de csakhamar eltűnik a fe-
ledés megvetés homályába, hová csak a késői
megbánás kíséri.

UJDONSÁGOK.

— **Uj pártalakulás.** A város lakosságának
komoly elemei, akik az autonom-párt terrorját
és harcát tovább tétlenül nézni nem akarják,
mint értesülünk, új pártba akarnak tömörülni.
Az új pártalakulás előkészítő munkálatai most
folynak s már annyira előrehaladtak, hogy az
alakuló gyűlést nemsokára megtarthatják. Az új
párt programjába fogja venni, hogy a város
békéjét helyreállítsa s a magyarság és az olasz-
ság közti jó viszonyt ápolja.

— **Vasutasok értekezlete Fiumében.** A
magyar, osztrák és bosnyak-hercegovinai vas-

szonyt ismerem, miért ne ismerhetnék té-
ged is?

Domino: Figyelj csak ide! (halkan
dudolni kezd egy ismert dalt): Üdvözlégy, te
göndörfürtü ifju . . .

Marco (megragadja a kezét): Lehe-
tetlen . . . Te lennél az? A spanyol nő? Te
vagy az?

Domino: Én vagyok! Husz esztendeje
már . . . husz esztendő . . .

Marco: Husz esztendeje és husz éves
voltam akkor.

Domino: Én pedig 16. Emlékszel még
reám . . . emlékszel még, hogy néztem ki
akkor?

Marco: A szemedre emlékszem még . . .
de most az álarc alatt . . .

Domino (gyorsan leveszi az álarcot):
Nézz reám! . . . Lehet, hogy kissé megváltoz-
tam, de talán ráismersz még.

Marco: Nagyszerűen ápoltad magad . . .

Domino: Igen, kedvesem, a nyugodt
vidéki élet. És milyen nagyszerű háziasszony
lett belőlem.

Marco (csodálkozva): Férjhez mentél?

Domino: Nem egészen — csak majd-
nem! Együtt élünk már tíz év óta.

Marco: És nem unatkozol?

Domino: Kezdetben nagyon! Kétszer
meg is szöktem! De azután . . . látod, megis
híztam, háziasszonyokat vettem fel, sőt már
szerettem is békés otthonomat, a szép kertet
és a virágokat!

„A Tengerpart“ tárcája.

Az álarcos bálon.

Egy báteremmel alakított színház cukrász-
házban. Álarcos emberek járkálnak ide-oda,
névadás és vidám keringő hangok.

Marco Salpegni (40 éves, kissé
körülményes, egy pohár pezsgőt iszik, azután
szóval egy bárony karosszéke ül és figyel-
sen nézi a járókelőket.)

Egy domino (ibolyaszínű ruha, anél-
kül, hogy Marco figyelemre méltatná, egy mel-
le álló karosszéke ül. A pincérnek szól):
Milyen frissítőt és édeset . . . Van talán má-
s is?

Pincér: Már mind kiitták!

Domino: Talán valami más hűsítő

Pincér: Semmi sincs! Csak pezsgő . . .
olcsóbb portéka, annál nagyobb ke-

Domino: Tehát el kell vesznem szom-

Marco (beleszó): Igen, nagyságos asz-
szonyom, minden elmúlt már és most az élvezet-
eszerű utóíze következik!

Domino (kiváncsian feléje fordul):
A te bölcs? Eddig észre sem vettelek.

Marco: Ide vonultam vissza, hogy
szépségem legyen töledek.

Domino: Nagyon udvarias vagy!

Marco: A pincér megmondta, hogy
mindennek vége van!

Domino: Ostoba vagy és úgy látszik,
elfelejtéd, hogy álarcos bálon vagy és nem te-
metésen.

Marco: Dehogyanem . . . hisz a farsang
hal meg ma . . . Minden évben ezen a napon
jövök ide . . . Ez az egyetlen temetés, a
melyre elmegyek.

Domino: Hogy mulattál az idej te-
metésen?

Marco: Évről-évre unalmasabb lesz.

Domino: A beszédeden venni észre,
hogy már fehér hajad van.

Marco: Talán nekéd, édesem!

Domino Szentelen vagy! Honnan tu-
dod? Hisz sipka van a fejemben.

Marco: Kitaláltam! Egy fiatal asszony
nem vonul vissza a cukrászdába és nem
mondát gorombaságokat magának egy őszülő
urtól.

Egy ur (belép): Hódítás? Nagyszerű
. . . nem kell kijönni a gyakorlatból, Marco
barátom.

Domino: Hogy szólítottad?

Az ur: Marconak! Nem ösmered?

Ugy látszik idegen vagy, talán a vidékről jöt-
tél fel.

Domino (karon fogja Marcot): Jer
velem . . . Beszélmem kell veled.

Marco: Mit akarsz?

Domino: Ismerlek! És te is ismersz!

Marco: Ez lehetséges . . . annyit asz-

utak kiküldöttjei tegnap kezdték meg visszakereseti értekezletüket a tengerészeti hatóság ülésstermében. Az értekezletet ma folytatták s valószínűleg holnap befejezik.

— **Tanárok gyűlése.** A Fiumei Tanári Kör tegnap este a főgimnáziumban Fest Aladár kir. tanácsos, igazgató elnöke alatt gyűlést tartott. A gyűlés elején melegen üdvözölték a kör elnökét kinevezetése alkalmával, majd megejtették a választást az Országos Középiskolai Tanáregyesület tisztikarára. Az országos egyesület elnökjelöltje Négycs László egyetemi tanár, vidéki alelnökökül Fest Aladár fiumei igazgató és Bódizs Jusztin van jelölve. A kör a központi választmányba Riegler Sándor kereskedelmi iskolai igazgatót választotta. A magyar nyelvnek a fiumei főgimnáziumban való tanításának kérdése került ezután sorra, melyet alapos tanulmányban Kovács Géza dr. főgimnáziumi tanár ismertetett. A kérdéssel kapcsolatban élénk eszmecsere fejlődött ki. A kérdést egy legközelebbi gyűlésen folytatólag fogják tárgyalni.

— **Vilmos császár Pólában?** Pólai katonai körökben az a hír van elterjedve, hogy a német császár Korfuba való utazását nem Velencén át kezdi meg, hanem Pólában száll hajóra. Az erre vonatkozó rendelkezések és előkészületek már megtörténtek. Hivatalos körökben a híresztelés valódiságát eddig nem erősítették meg.

— **Staindl Ottó szabadlábon.** Ismeretes, hogy Staindl Ottót, a rendőrség bünyűgyi osztályának vezetőjét a törvényszék két és fél évi börtönrre ítélte, mert nagyobb összegű hivatalos pénzt elcsikkasztott. A volt rendőrtiszt, ugy a büntetésébe beszámított hosszú vizsgálati fogás, mint a büntetés ideje alatt kifogástalanul viselte magát. A törvényszék, minthogy Staindl büntetése nagyobb részét már kitöltötte, tegnap feltételes szabadlábra helyezte őt.

— **Városi színház.** Ma, csütörtök este a városi színházban „Andrea Chemier” kerül színre. Holnap szünet van, míg szombaton és vasárnap este az operastagione a „Carmen” operát játssza.

— **Több lesz a finánc.** Az ez évben életbelépő új szeszadótörvény következtében a pénzügyminiszter 200 új állást rendszeresített és pedig 100 pénzügyi szemlélnyi állást egyenként 1200 korona zsolddal és 100 pénzügyi fővizsgálói állást évi 1000 korona zsolddal. Összesen tehát 220.000 kor. személyszaporítási többletköltséggel jár egyelőre az új szeszadótörvény. A pénzügyi személyzet szaporítása folytán — hír szerint — a fiumei őrségnél is több pénzügyőr fog szolgálatot teljesi-

teni, amennyiben a kikötő őrzése a jelenlegi létszámnál jóval több pénzügyőrt igényel.

Eziránt kérdést intéztünk Weinhardt Gusztáv kir. tanácsos, pénzügyigazgatóhoz, aki azt a felvilágosítást adta, hogy az új állászaportás Fiumét nem érinti, mivel itt szeszgyár nincs, a regale pedig szintén nincs megváltozva.

— **A fiumei Szabad Lyceum** március 24-ére hirdetett felolvasása elmarad, miután Cholnoky Jenő előadó megjelenésében akadályozva van. Cholnoky felolvasását a jövő hét péntekjén tartja meg.

— **Az örökbeadó válasza.** A 203. száma postafiók bérlőjének ismeretes és nagy feltűnést keltő hirdetése ügyében megindított hatósági eljárás során ma újabb mozzanat nem történt. A rendőrség ugyan még tegnap megkereste a budapesti postaigazgatóságot, hogy a fiókbérlő nevét adja ki, a fehérvásra azonban még válasz nem érkezett. A titokzatos örökbeadó egyébiránt ma életjelt adott magáról. Egyik fiumei ajánlattevőnek ugyanis ma válaszolt, azonban gondosan ügyelt arra, hogy személye továbbra is ismeretlen maradjon. Aláírás és kelet nélkül három sorban reflektált jelentkező levelére, melyben arról értesíti, hogy ajánlata az érdekelt harmadik személyre való tekintettel figyelembe vehető nem volt, annyival is inkább, mert helybeli az örökbefogadásnál nem érvényesülhet. A választ nem külön levélben írta meg az ismeretlen fiókbérlő, hanem az ajánlkozó levélnek hátsó lapjára vezette rá. Mint értesülünk, az illető a levelet rendőrségnek adja át.

— **Utburkolás Fiumében.** A fiumei puntofranco és a pályaudvar között végigvonuló főközlekedési út 150 m. hosszú V-ik szakaszán az utburkolat hazai bazaltkockákkal megújítandó. A szükséges munkálatokat a fiumei m. kir. tengerészeti hatóság fogja az április 8-án megtartandó versenytárgyaláson vállalatba adni.

— **A trieszti matrózsztrájk.** A sztrájkoló matrózok tegnap délelőtt a munkásotthonban népes gyűlést tartottak, amelyen felolvasták a tengerészeti hatóság elnökének a hajórakodó matrózok egyesületéhez intézett leiratát. A gyűlésen rövid vita után elhatározták, hogy továbbra is kitartanak követeléseik mellett és addig sztrájkolnak, amíg követeléseiket nem teljesítik. Ilyen értelemben írtak fel a tengerészeti haóság elnökségéhez.

A matrózsztrájk különösen a dalmáciai viszonylatokban éreztetni erősen hatását. A „Dalmatia” és a „Raguzea” hajóin a rakodási munkálatokat csak alig tudják fentartani. A Lloyd, Austro-Americana és Marina Libera

belőled.

Domino: A vidéken az ember nem tehet irást, minthogy olvas.

Marco: Igazad van, az irodalomnak az a jó oldala van, hogy a vidékieket megmenti a végleges elavástól.

Domino: Igazán szerettél akkor?

Marco: Most husz év múlva iegyek újra szerelmi vallomást?

Domino: Miért ne? Soha nem késő ilyesmit hallani! És különben is... 16 éves voltam akkor, ehez hozzáadva 20, mindössze 36. Még elég fiatal vagyok, hogy bókákat hallgassak. Most pedig gyere velem, majd bemutatlak...

Bemennek a bálterembe, egy sereg fáradt, unatkozó ember előtt haladnak el, míg egy páholy előtt megállanak.

Ő (kövér, pirosképu ember, éppen nagyot ásít és utána nyujtózódik): Itt vagy végre?

Domino: Bemutatom egy barátomat. Marco Salpegni, a kit 20 év óta nem láttam.

Ő (ásítva): Nagyon örülök, nagyon örülök! Husz év? Nos milyennek találja? Nagyon megváltozott? És te? Jól mulattál?

Marco: Husz éves találkozás mindig csak szomorú viszontlátás lehet.

Domino: Tudod, hogy hívtam akkor: „Göndörfürtü ifju”! Szegény ifju, mi lett belőled!

Ő (föltékenyen): Menjünk inkább már!

Marco: Nekem még maradnom kell, de a kocsig elkisérem.

hajóin is nagy lassúsággal folyik a munka mert az áru be- és kirakását csak a Magazini Generali emelődarui végzik igen csekély kétfő erő segédlettel.

— **A gyorsvonat megállítása Szabolcs-Högyész állomáson.** A máv. igazgatóság jelenté: A budapest-keleti pályaudvaron a fiumei vonalon február 15-étől bezárólag október 31-ig forgalomban lévő, Fiuméből este 7 óra 55 perckor induló és Budapest-keleti pályaudvarra másnap délelőtt 9 óra 35 perckor érkező gyorsvonat április 1-től kezdve Szabolcs-Högyész állomáson 6 óra 43 perckor utasok fel- és leszállása céljából feltételesen megállítatik.

— **Az észak-atlanti hajózási pool tárgyalásai.** Tegnap délelőtt kezdődtek ama hajózási társaságok képviselőinek tárgyalásai, amelyek a nagy északatlanti hajózási szövetségben részt akarnak venni. A tárgyalások főleg tarifakérdésekre és ama függő pontokra vonatkoznak, amelyek eddig a mai meglevő megegyezés meghosszabbítását megakadályozták. Számos angol, amerikai és német társaság képviselője jelent meg. A tárgyalások menetét szigorúan titokban tartják.

— **A kikötőből.** Március 23. Érkezett: „Siam” magyar gőzös Bassainból 73,250 zsák rizsszel; „Luciano Campisi” olasz gőzös Velencéből üresen; „Bavariav” angol gőzös Liverpoolból 300 bál gyapottal, 200 hordó olajjal, 70 tonna bádoggal és 20 tonna rézzel; „Giustizia” olasz gőzös Licatából 700 tonna kénnel; „Mátyás Király” magyar gőzös Valenciából 130 zsák csonttal, 2204 zsák kávéval, 300 zsák kénnel, 400 bál raphiával, 200 zsák paprikával, 100 zsák somacoval, 100 hordó szódaal, 50 láda makkarónival, 15 bál börtel és 30 hordó sózott hallal.

Indult: „Báró Kemény” magyar gőzös Santosba, 2630 hordó liszttel, 100 láda árpával, 140 zsák liszttel, 200 tonna fával, 70 tonna burgonyával és 20 tonna babbal; „Gallipoli” olasz gőzös Bariba 60 tonna cukorral, 20 tonna tengerivel, 40 hordó olajjal; „Split” osztrák gőzös Metkovicba 20 tonna fával, 10 tonna cukorral és 55 üres hordóval.

— **Késelés mulatságból.** A múlt éjjelen Gold Gyula vendéglős a Deák-korzón haladt, amikor egy fa mögül előugrott egy férfi és késével hirtelen a hátába szurt, azután elmenekült. A vendéglős kiáltására egy rendőr a késelő után sietett, akit sikerült is elfogni. Goldot pedig a mentőállomásra kísérték, ahol sérülését bekötötték. Az elfogott késelő Szegény Artur 31 éves bácsmegyei egyén, aki azt vallotta, hogy részeg állapotban mulatságból szurta meg Goldot.

— **Makacs életunt.** Tegnap este a Zichy-rakpartról a tengerbe vetette magát Cavenu

Elhagyják a színházat és kimennek a fagyos téli éjszakába.

A kapu előtt egy gesztenyesütő áll, mellette egy fiatal nő, aki reszket a hidegtől: „Oh milyen szép domino! Vegyenek egy kis forró gesztenyét!”

Az ibolyakék domino kocsiba ül, a követő ur követi és Marco kívülről beteszi a kocsiját.

A domino még egyszer kihajol a kocsiból ablakon és kiáltja:

— Isten veled, te gördörfürtü ifju.

A gesztenyesütő a mellette álló nőhöz: Hallottad? Göndörfürtü ifju! Ezek boldogok lehetnek, ezek egész éjjel pompásan mulathattak.

A nő: Nekünk meg a fogunk vacog a hidegtől! Nézd csak azt az embert, hisz az már öreg...

A gesztenyesütő: Mi fiatalok vagyunk és itt fagyoskodunk!

A nő: Mi szeretjük egymást! Adj egy csókot, göndörfürtü ifju!

Marco (észreveszti a nőt): Milyen csinos leány! Hány éves vagy édesen?

A leány: Tizenhat, épen tizenhat!

Marco: Boldog vagy! Lehajtott fejű távozik.)

A leány: (utána kiált pajkos hangon): Isten veled, göndörfürtü ifju!

Marco (egy pillanatig megáll, mosolyogva int a leány felé, azután így beszél magában): ezek boldogok! Csak láttak jönni-menni az álarcosokat és olyan boldogságról álmodoztak, mely nem is létezik!

1911. III/24

Mátyás 48 éves spalatói illetőségű egyén. Két évvel ezelőben tartózkodó tengerész csónakba szállva, kimentette a fuldokló embert. A rendőrségen elmondotta, hogy nyomora miatt akart meghalni s már harmadszor követett el öngyilkossági kísérletet. Az életuntat a kórházba vitték, mivel a tengerben áthült.

Áruház megnyitás. Tegnap számunkban részletesen ismertettük a *Schwarz és Gerő* vállalat kereskedő cég új áruházát. A megnyitására *Wickenburg István* gróf kormányzó gyenellkedése folytán *Kankovszky Ferenc* miniszteri tanácsossal képviseltette magát, aki *Gerő* áruházát tanácsosnak a kormányzó szerencsés kiváncsán tolmácsolta. A délután folyamán *Gerő* új áruházát *Egan Lajos* miniszteri tanácsos, *Wittmann Frigyes* báró és *Corossacz Ferenc* képviselőtestületi első alelnök is megtekintették.

A megnyitás percétől kezdve a késő esti órákig a vevők százai tolongtak az új áruházban, hogy a tavaszi divat legújabb cikkei megszeressék. *Gerő* Arthur, a cég agilis főnöke megnyitás alkalmával gazdag terítékű lunchot szolgáltatott fel a meghívott vendégeknek s minden vevőnek, aki 10 koronán felül bevásárlást eszközölt, krokodilbőrből készült táskát, finom kivitelű pénztárcával kedveskedett. A *Bruchsteiner és Stern Zs.* budapesti portálgyár r.-t. által berendezett új áruházban férfidivat szükségletek minden neme kapható, legközelebb pedig a *Schwarz és Gerő* cég az angol uri szabászatot is bevezeti. A kizárólag honi gyártmányból készült új berendezést ma a nagyszámú közönség tekintette meg.

Kivándorlók csábítása. Amerikai magyar lapokban, melyeket kivándorlók és visszvándorlottak körében hazánkban is igen sokan olvasnak, jelenik meg hosszabb idő óta a következő hirdetés:

Az Oak Creek Coal Co.
keres 200 jó bányász Kolorado államban fekvő új bányához. Bányánk dolgozik mindennap. Sztrájk nincs. A szén 5—8 láb magas, pick és machina munka. Vegyes mérés, pick után egy tonna 80 cent, machina után ladolás 48 cent. Jó lakóházak és víz. Kereshetnek havonta 80—140 dollárig. Bővebb felvilágosítást írjanak a következő címre: *James és Rónai, 1333—18th. str. Denver, Colo.*

Ez a csábító hirdetés nagyobb számban vonzotta az Egyesült Államok Colorado államába a magyarokat, innét is, meg már Amerikába kivándorolt honfitársakat is, kik azután a nyomornak vannak kitéve, mert sem a hirdető cég útján, sem más elhelyező útján munkát nem kaphatnak és utolsó filléreiket áldozva a messzi utra, a legnagyobb nélkülözésnek vannak kitéve.

Ez a körülmény indította denveri (Colorado állam) konzulunkat arra, hogy az amerikai magyar lapokhoz a következő levelet küldje:

„Becsés lapjának legutóbbi kiadásában a *James és Rónai* helyszerző iroda — 1333 18th Denver, Colo — hirdetése jelent meg, mely szerint az *Oak Creek Coal Company* által 200 jó bányász kerestetik.

Ezen hirdetésnek alapján már nagyobb számban érkeztek ide magyar bányászok, kik nemmiféle munkát sem kaphatnak, mert a munkaszerződésnek nincsen hová elhelyezni őket és nemmiféle kényszerítva voltak ezen hivatalnoki segélyezés kéri.

Nagyon lekötelné a tekintetes szerencsés ezen hivatalt azért, hogy honfitársainkat egy esetleges ideutazásnál intené és arra figyelmeztetné, hogy a munkaviszonyok Colorado államban jelenleg rosszak, miután több bányáuzem be lett zárva és a munkátlanos száma napról-napra emelkedik.

Grivicsics György denveri konzulunknak ezt a figyelmeztetését ajánlatos, hogy szélesebb körökben ismerjék hazánkban is, hogy megcsökkenjen azoknak a szerencsétleneknek a száma, kik a csábító hirdetésnek felülve, a legnagyobb nélkülözéseknek teszik ki magukat.

Klinika munkásbetegségekre Olaszországban. Tegnapelőtt Milanóban egy munkásbetegségi különleges klinika nyílt meg. Az intézet az orvostovábbképző-iskola egy részét foglalja és az orvosok szakszerű továbbképzé-

sére szolgál. E célra egyrészt rendszeres tanfolyamot tartanak, másrészt előrehaladottaknak tudományos munkálatokra adatik alkalom.

Egyelőre négy osztály, 8 modern és kényelmes berendezett kórteremmel és 60 ágyval áll rendelkezésre. Ezekben jellemző ipari betegségek az egész birodalomból iparcsoportok szerint elrendezve kezeltek. Az intézet ezenkívül ipari megbetegedésekre ambulatóriummal van ellátva és ide utasítatnak valamely ipari betegségben szenvedő munkások Milanó összes kórházaiból.

A klinikán egy-egy laboratórium klinikai fizikára és vegytanra, röntgenezésre, valamint egy patológiai és hisztológiai laboratórium és egy mikroszkopiai intézet van berendezve. A klinika költségeire eddig két millió lírát fordítottak.

Nagy rizszállítvány. Tegnap délután a „Siam” gőzös Bassainból 73.250 zsák rizsszel Fiumébe érkezett. A gőzös a budapesti *Hedrich és Strauss* cég részére hozta a rizsra-kormányt. Holnapra várják a „Java” gőzös érkezését Rangoonból, mely 60.000 zsák rizst szállít a fiúmei rizshántológár részére.

Az üzleti helyzet Montenegróban. Az antivarri osztrák-magyar konzul jelenti, hogy az üzletmenet viszonylag élénk. A piac a görög karácsonyi és egyéb ünnepek előtt igen látogatott volt, minek következtében a kiskereskedelem ugyszólván minden szakmában jelentős forgalmat ért el. Textilárak, téliárak, cukor, liszt és szeszitalok nagyon jó keresletnek örvendettek.

Az inkasszó kielégítő módon alakult. Fizetésbeszűntetések és csődesetek az antivarri és dulcigno: kerületben nem fordultak elő. Az importforgalom antivarri szabadkikötőn át, a belföld felé a nagyobb megrendelések effektuálása folytán oly jelentékeny volt, hogy 6350 q-ra rugott 375.000 korona értékben.

A cukorüzlet, melyben az osztrák gyárak mintegy 100 q-val szerepeltek figyelemreemelő forgalmat tud felmutatni. *Michahelles & Co.* hamburgi cég 1.560 q kockacukrot küldött. A német áru 25—50 kg-os ládákban — 100 kg-ként 45—50 frankért — érkezik a piacra. A cukorbehozatal értékét összesen 75.200 kor.-ra becsülhetik.

A lisztüzletet a velencei malmok bonyolítják le, melyek 1.200 q 0, 1-es lisztet küldtek 100 kg-onként 35, illetőleg 33.50 frank árban, összesen 40.000 frank értékben.

A kézműárak importját tekintve, ugyszólván kizárólag osztrák cégek jönnek figyelembe. Az olasz ipar csak egy csekély mennyiségű közönségesebb minőségű gyapotszövet importjára szorítkozott. E fajta cikkekből 320 q érkezett 125.000 kor. értékben.

Behozatalra került még a felsoroltakon kívül: 150 q kávé 11.600 korona értékben Ausztriából, továbbá 60 q bőr és nyersbőr 10.000, 100 q rizs 3.600 korona értékben szintén Ausztriából, 80 q szesz 9.000 korona értékben. (E mennyiségből 50 q Ausztriából és 30 q Magyarországból érkezett.) Ausztriából behoztak még 10 q papírárut 800; 10 p porcellánárut 2.800, 500 q cementet 1.500 korona értékben, 50 q agyagárut 2.000 koronáért (30 q Ausztriából, 20 q Olaszországból) 16 q gyertyát 1.300 korona értékben, (4 q Ausztriából, 12 q Olaszországból), 160 q vasárut 8.800 koronáért, (40 q Magyarországból, 80 q Ausztriából, 40 q Olaszországból), 138 q szappant 12.100 korona értékben (70 q Görögországból, 50 q Ausztriából és 18 q Olaszországból), 90 q cognacot 17.400 koronáért. A szükségletet kizárólag Görögország fedezte. A cognac 7/10-es palackokban kerül behozatalra palackonként 1.85 frankért. Bor 100 q érkezett Olaszországból 1.600 korona értékben hektoliterenként 16 korona értékben. Sört Magyarországból szállított és pedig palacksört, 5000 korona értékben. Petroleum 180 p-val Olaszországból jött 3.780 korona értékben. Épületfa 70 m² Magyarországból érkezett. Tengerit 1.300 q-val Bulgária (Várna) szállított.

A kivitel, mely Trieszt felé irányult, 90 q juh- és kecskebőrre, továbbá 43 q mosatlan gyapjura szorítkozott.

A cementszákok alatt. *Scheinovich* József 35 éves brinjei illetőségű munkás tegnap délelőtt a Via dell'Industrián levő Sibernaféle cementraktárban dolgozott. Munkájában fele cementtel megtelt zsák rázuhant, ugyanahány cementtel megtelt zsák rázuhant, ugyanahány földre esett. *Scheinovichot* beszállították a kórházba. A balesetnél több zuzódást szenvedett.

Cigányzene a Deákban. A Deák-szállodában ma, csütörtökön este *Horváth Gábor* jónévi cigányzenekara hangversenyez. Belépődíj nincsen.

Az Osztrák Lloyd márciusi menetrendje. Földközi tengeri szolgálat. A görög—levanti „A” vonal gőzöse március 26-án rakodik Fiumében Brindisi, Korfu, Patras, Zante, Calamata, Pireusz, Sira, Wathy, Scio, Cesme, Szmirna, Metelino, Dardanelli, Konstantinápoly, Ineboli, Samsun, Karasonda, Trebisonda és Rígh kikötők részére.

A thesszáliai „A” vonal gőzösei március huszonötödikén rakodnak Fiumében Medua Durazzo, Valona, Santi Quaranta, Canea, Retimo, Kréta, Pireusz, Volo, Szaloniki, Cavalla, Dedeagatsch, Dardanelli, Konstantinápoly, Burgas, Konstanz és Odessza kikötők részére.

A soriai vonal gőzösei március huszonötödikén rakodnak Fiumében, Brindisi, Alexandria, Port Said, Beirut, Jaffa, Caifa Saida, Tripolis, Alessandretta, Mersina, Lar-naos és Limassol kikötők részére.

Távirat ◀▶ Telefon

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, márc. 23. A képviselőház mai ülésén *Berzeviczy Albert* elnököl.

Jelenti, hogy *Dániel Ernő* megrongált egészségi állapota miatt egy havi szabadságot kért, melyet a Ház engedélyez. Ezután bemutatja Budapest főváros feliratát a telefondíjak leszállítása iránt.

Hegedüs Kálmán az állandó igazoló bizottság előadója jelenti, hogy *Vio Antal dr. fiúmei képviselő mandátumát ideiglenesen igazolták.*

Ezután átérnek a költségvetés folytatolagos tárgyalására.

Lengyel Zoltán megemlékezik *Apponyi Albert* gróf kéthónapos amerikai körutjáról.

A fiúmei m. kir. állami tengerészeti akadémiával kapcsolatos internátusban a jövő tanévben előreláthatólag 8 ingyenes és 2 félinyenes hely lesz betöltendő. A felvételre vonatkozó bővebb értesülés az említett intézetnek igazgatóságánál szerezhető.

Fiume, 1911. márc. 15.

M. kir. Tengerészeti Hatóság.

„BRISTOL”
szálloda, kávéház és étterem

Fiume, Deák-Corso.

Teljes komforttal berendezett 65 szobával, kitűnő kávéházzal és étteremmel. Izletes magyar, német és francia konyha, legjobb minőségű fajborok és pezsgők, valamint kávéházi italok állanak a t. vendégek rendelkezésére

Bel- és külföldi lapok.

Figyelmes kiszolgálás.

Az étteremben és a kávéházban előfizetések mérsékelt áron fogadtnak el.

Tulajdonos: *Ruzich György.*

mely alkalommal nagybecsű tanubizonyoságot tett nemzeti önállóságunk mellett. Polemizál Lukács László pénzügyminiszter tegnapi beszédével. Vele szemben azt vitatja, hogy az ország oly szegény, hogy nem bírja tovább a folyton fokozódó katonai terheket. Minden jövedelmet a katonai kiadásokra fordítanak s a kulturális célokra nem jut. Elismeri Lukács László zsenialitását, de kérdés, hogy lesz-e utódainak akkora tehetsége. Az ország gazdasági politikájának középpontjában jelenleg a Duna-Tisza csatorna van, melynek megvalósítása legfontosabb gazdasági érdekünk. A javaslatot nem fogadja el.

Ezután általános figyelem között

Tisza István gróf emelkedik szólásra. Rámutat arra, hogy már husz év óta kitartóan foglalkozik a románok s a magyarság közti teljes harmónia létrehozásán. Lelki szeme előtt a nemzeti állam egységes jellege van a nemzetiségek csatlakozásával mégis úgy, hogy azok faji és nyelvi jellegüket megtartsák. A szerbekkel már a legjobb úton haladunk a nemzetiségi kérdésben. Számos tekintélyes férfi áll mellettünk s a szerbek is teljes harmoniában vannak velünk. — A tárgyalásokat mint magánember folytatja, de teljes egyetértésben a miniszterelnökkel. Elítéli a tegnapielőtti támadást, melyben Mangra Vazult részesítették politikai ellenfelei s az a meggyőződése, hogy annak értelmi szerzői itt a Házban vannak. A költségvetést elfogadja.

Tisza István gróf nagy hatást keltő beszéde után

Pop-Csicsó István nemzetiségi áll szó-lásra. Sajat és pártja nevében becsületszavát adja a Ház előtt, hogy a tegnapielőtti Mangra ellenes támadásban a legcsekélyebb részük sem vett.

Haller István a következő szónok. Kéri beszédének holnapra való halasztását, mert öt perc múlva két óra. A Ház azonban a halasztást nem adja meg, mire Haller megkezd beszédét.

Az ülés folyik.

A kormány munkaprogramja.

BUDAPEST, márc. 23. Az osztrák politikai helyzet megváltoztatta a magyar kormány munkaprogramjának sorrendjét. A véderő-javaslatot csak ősszel terjesztik a Ház elé, Székely igazságügyminiszter azonban már legközelebb beterjeszti a perrendtartás életbeléptetéséről szóló javaslatot. Hieronymi kereskedelmi miniszter a jövő hónapban a Ház elé lép a Duna-Tisza csatorna tervezetével, Zichy kultuszminiszter pedig a kassai és a pozsonyi egyetem felállítására, valamint az autonómia-ra vonatkozó törvényjavaslatot nyújtja be.

A jegybank főtanácsának ülése.

BÉCS, márc. 23. Az osztrák-magyar bank főtanácsának ma délelőtti tartott ülésén a vezér-titkár jelentette, hogy a külföldi pénzpiac helyzete, különösen Londonban és Párisban rendkívül kedvező.

A Nobel békedíj Apponyinak.

BUDAPEST, márc. 23. Hir szerint az egyetem jogi fakultása a svéd parlamenthez kéri az intézett illetékes helyen való közbenjárásra, hogy a Nobel-békedíjat a jövő évben Apponyi Albert grófnak adják a béke terén tanúsított munkálkodásának elismeréséül.

Sárközy Istvánt kigolyózták.

BUDAPEST, márc. 23. A Nemzeti Kaszinó igazgatósága tegnap este kirekesztette tagjai sorából Sárközy István földbirtokost, aki ellen Zichy István gróf adott be kirekesztési indítványt. Sárközy, amidőn tegnap éjjel meg-

taudta a kaszinónak reá nézve kedvezőtlen határozatát, kijelentette, hogy kivándorol az országból s Afrikába és Ausztráliába megy, ahol új életet kezd. Ma reggel elhagyta Angol királynőszállóbéli lakását s kihajtatott a pályaudvarra. Elutazá-a előtt elmondotta, hogy egyelőre fejelemgyei birtokára megy s anyagi dolgainak rendezése után örökre elhagyja Magyarországot.

Marschall püspök meghalt.

BÉCS, márc. 23. Marschall felszentelt püspök ma reggel meghalt. Haláláról nyomban értesítették ő felségét.

Háztulajdonos betörő bandája.

ARAD, márc. 23. Aradon nagy szenzációt kelt az a hír, hogy a rendőrség ma letartóztatta Szendrei Zoltán háztulajdonost, aki több büntetésével rendszeresen fosztogatta az aradi lakásokat. A házkutatás alkalmával a rendőrség huszonhatezer korona készpénzt és nagy mennyiségű árut foglalt le.

Nadrágszoknya a korzón.

BUDAPEST, márc. 23. Az Eskü-uton tegnap este néhai Fajta tábornok két leánya izléses nadrágszoknyában jelent meg az esti korzón. A közönség nyomban észrevette a jupe culotte budapesti híveit s elienséges magatartást tanúsított, nagyobb utcai botrány azonban nem történt.

Borzalmas gyilkosság.

NYITRA, márc. 23. Vérfagyasztó gyilkosság történt tegnap Privigyén. Kobela István erdőőr két vadászó paraszt megtámadta, összekötötte és egy fára feszítették. A védtelen embernek ezután eltörték ujjait, kezét és lábát, fejét széthasították, majd pedig egy késsel fel-darabolták. A szerencsétlen ember borzasztó kínok közt a vérengzés alatt meghalt. A tetteseket a csendőrség ma letartóztatta. Bevallották tettüket, melyet bosszúból követtek el.

Az első Dreadnought neve.

BÉCS, márc. 23. A „Neues Wiener Tagblatt“ feltétlen megbízható helyről azt a hírt közli, hogy az első Dreadnought nem Öfelsége nevére lesz keresztelve, hanem minden valószínűség szerint Tegetthof admirális nevét fogja viselni.

Gyilkos szerelmes.

BÉCS, márc. 23. Michael Rudolf asztalossegéd tegnap megtámadta a lépcsőházban szeretőjét, Mory Ilona 18 éves cselédleányt s több lövéssel a leányt súlyosan megsebesítette. Amikor a leány összeesett, maga felé fordította a fegyvert s halántékon lőtte magát.

Ausztria lakossága.

BÉCS, márc. 23. Az általános népszámlálás előzetes eredményei szerint Ausztria egész területén 28,567.898 ra rug a lakosság száma. 1900. óta 2,417.190-el emelkedett a lakosok száma, ami 9.2 százalék emelkedést jelent. A szaporodás egyes részekben a következő: Trieszt 28.5%, Isztria 16.9%, Görz és Gradiska 12.4%, Karinthiában 7.5%, Stájerországban 6.3%, Krajnában 3.3%, Tiroiban 11.0%, Salzburgban 11.5%.

Vesztett ebtől megmárt grófnő.

KOLOZSVÁR, márc. 23. Teleky Béla grófnőt a nyílt utcán egy vesztett eb megmarta. A grófnőt, aki eszméletlenül esett össze, nyomban a Pasteur-intézetbe szállították.

Az orosz kormányválság.

SZENTPÉTERVÁR, márc. 23. Kokovzevet a cár egyelőre helyettes miniszterökké fogja kinevezni, minthogy végleges kinevezése előtt az új kormányt fogják megalakítani.

Vizrebocsátott hadihajó.

KIEL, márc. 23. A német császár és császárné jelenlétében a „Kaiser“ sorhajót legbocsátották vizre a kiel hajógyárban.

Bosznia—Hercegovina

lakossága.

SZERAJEVÓ, márc. 23. A népszámlálás adatai szerint Bosznia—Hercegovina lakosságának száma : 1,895.673. Az 1895-ik népszámlálás eredményével szemben tehát 327.581nyi szaporodás észlelhető.

Földrengés Olaszországban.

MILÁNÓ, márc. 23. Egész Romagraból heves földrengésről adnak hírt. A földrengés Florenzben, Bolognában és Milánóban is megéreztek. Egyes helyeken a földrengés oly erős volt, hogy a harangok működni kezdték. Emberéletben nem esett kár, de számos épület megrongálódott.

„A Tengerpart“ előfizetési ára :

Egész évre	24 korona
Fél évre	12 „
Negyedévre	6 „
Egy óra	2 „
Egyes szám ára 6 fillér.	

„A Tengerpart“ szerkesztősége és kiadóhivatala:
Vicolo dell' Ospedale Wurzer-ház I. em.
Telefon 229. sz.

Szép- és gyorsírás 10-12 lecke alatt

Értesitem a n. é közönséget, hogy helyben Carducci 10. II. em. 3.

szépirási tanfolyamot

nyitottam. Gyermekek és felnőttek bármely írásnemben 10-12 óra alatt elsajátíthatják nálam a szépirást.

Bihari I. Ferenc
kalligráfus.

„Lloyd“ szálloda

FIUME

A modern igényeknek megfelelően újulék kitva. Az abbaziai hajók közvetlen közelében Elsőrendű vendéglő az épület földszintjén - Családok kedvenc találkozó helye.

Mérsékelt árak.

Navarro Hugo és T. tulajdonosok.

Borhegyi-
BORVIZ
A LEGOLCSÓBB LITHION TARTALMU SZIKLABÓL FAKADÓ TERMÉSZETES ÁSVÁNYVIZ.

Főraktár: Stenczl és Fritsch cégnél
Fiume, Telefon 944. szám.

Hölgyek
Bergmann & Co., Tetschen a. E.
Steckenpferd
liliomtejszappanával,
(vesszőparipa védjegy)
mosakodnak. Drbja 80 filléért kapható minden gyógyszerüzletben, drogériában, illatszertüzletben stb.

Deutsch Berta
Első fiumei fűző terme
 a Via Riva 1. sz. ház II. emeletén van.

Botrich & Covi
 Fiume, Via Ciotta 6-8. Telefon 858.
 Automobil, benzín- és gázmotorok javító gyára.
Auto-Garage és bérletek.

„DE LA VILLE“
 SZÁLLODA, KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM
 FIUME, DEÁK-KORZÓ.

— A magyarság találkozó helye. —
 Az étteremben délelőtt 9 órától izletes
 villásreggeli olcsó árakon.
 A kávéházban esténként KOVÁCS JÓZSEF
 jóhírnevű kaposvári cigányzenekara hang-
 versenyez.

TULAJDONOS:
BUDAI KAROLY

Harisnyakötőde Fiumében.
 Deák korzó 26. sz.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát, úgy kör- mint hosszugépen. Harisnyafelélések jutányos árban végeztetnek. Minél több szíves megbízást kér.

Czimmermann Györgyné.

HUNGÁRIA-szálloda

Fiume - Viale Franc. Deák - Fiume
 (a pályaudvar közelében).

KIFOGÁSTALAN KONYHA ÉS TISZTA.
 :: JÓ MINŐSÉGŰ MAGYAR BOROK. ::

34 KÉNYELMESEN BERENDEZETT
 :: VENDÉGSZOBA. ::

Olcsó árak! Olcsó árak!

FUNDA ANTAL A „Continental“ szálló volt tulajdonosa.

Teljes hálószoba berendezés,
 valamint más butorok is elköltözés miatt eladók.

RÓTH SÁNDOR

Via Clotilde Traversale I. szám.

Malosek Pál
 szobafestő, cimfestő és mázoló

A fiumei és környékbeli magyarság figyelmébe ajánlja szolgálatait. Vállal minden e szakba munkát — új épületek teljes festését is — olcsón és kifogástalanul.

Cfm: Via Caserma 5. sz., I. em.

SZATHMÁRY GYÖRGY

MÉSZÁROS ÉS HENTESMESTER

FIUME, Vicolo della Germania I.

Telefon 11-72.

Telefon 9-87.

MERKUR KÁVÉHÁZ

a vasuti állomással szemben

Legjobb minőségű kávéházi italok.

MAGYAR BOROK.

Pontos és tiszta kiszolgálás.

A MAGYARSÁG TALÁLKOZÓ HELYE

A n. é. közönség pártfogását kéri

KONRÁD FERENC tulajdonos.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÖGYSZERTÁR
 a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelésre azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvíz, toalettcikkek és szépitőszerek stb. stb.

NEMES HENRIK BAZÁRIA

FIUME Via Fiumara 4.

A legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás!

utazási cikkekben, cipőkben, férfifehérműben, konyhaeszközökben és díszműtárgyakban.

Nagy raktár gyermekkocsik és játékkártyákban.

Eladók hálószoba berendezések és egyéb használt butorok részletfizetésre is

Herskovits S-nél

Via G. Parini 6. szám (azelőtt Germania-utca).

Bátorkodom uraságod nagybecsű figyelmét ezuton felhívni

„MERKUR“

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETEMRE.

hol minden a nyomdászat terén előforduló munkák a legpontosabb és legszebb kivitelben saját felügyeletem alatt készülnek. Uraságod saját érdekében cselekszik, ha nyomtatvány szükségletének beszerzése előtt b. rendelési szándékáról műintézetemet telefon útján értesíti.

TELEFON 932

Kiváló tisztelettel

CHILKO JÓZSEF

a „MERKUR“ könyvnyomda tulajdonosa.

TELEFON 932

Nem kell többé szabónál mértéket venni!

A legszebb kész férfiruhák

kaphatók legolcsóbban csak az

„ANGOL KIRÁLY“-hoz címzett ruháüzletben

Fiume, Via del Lido 6 és Via del Molo 2. szám.

Dus választék valódi angol szövetekből készült ruhákban. Mérték szerinti megrendelések felvételnek.

A Tengerpart
 kiadóhivatala és szerkesztősége
 a Vicolo dell' Ospedaleban levő Wurzer ház I. emeletén van.

Első Fiumei Magyar
Karpitos és diszitő

Viale Deák 26 - FIUME - Viale Deák 26

Modern tükördívánok, szőnyegdíván, garnitúrák, matracok készen kaphatók. Vállal a legegyszerűbbtől a legmodernebb berendezésig minden nemű karpitós, diszitő és angol bormunkát jutányos árban.

Szíves pártfogást kér

Eisler S. karpitos.

KIADÓTULAJDONOS: „A TENGERPART“ LAPIKIADÓ VÁLLALAT.

SCHÖN I. :: Szépség és hajápolási terme :: SCHÖN I.

Via Governo 9, I. em.

A legújabb módszer szerint arc- kéz- láb-ápolás (manicur, pedicur) villanyos aremasszás (vibrations massage) szemölcslevétel és arcban levő szőr eltávolítása, tyukszemvágás stb. Diszfésülések elvállaltatnak. Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában is elvégeztetnek.

Frescura Agost Ricobelli L. utóda

késszerszám- és cipőüzlete.

Kossuth Lajos u. 13. - FIUME - Kossuth Lajos u. 13.

Nagy választék ollók-, beretvák-, zseb- és konyhakésekben a legelső becsi és szollingeri gyárakból.

„Favorita“, „Gilet“, „Tip-top“ és más szakállnyíró gépek.

Nagy raktár férfi-, női és gyermekcipőkben.

Mindenemű vágószerszám-javítások olcsón vállaltatnak el.

A kitűnő „MIVA“ borotváló készülék és minden egyéb rendszerű önbortváló raktár

Hôtel Jolanda & Bavaria

étteremmel és kávéházzal

Riva Schiavoni **VELENCE** Riva Schiavoni
 a Lido-hajóállomással szemben.

A tengerre néző, szép, modern szobák. Fedett és nyílt terrasz. :: Német és magyar konyha. ::

Müncheni és pilseni sör egyenesen a hordóból kimerve. Levelezés minden nyelven.

NYOMATOTT CHILKO JÓZSEF „MERKUR“ NYOMDÁJÁBAN FIUME